

SOCIETAT CATALANA DE BIOLOGIA
FILIAL DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Núm. 157

Febrer 2003

QUÈ CAL SABER?

TERMES NOUS APROVATS PEL TERMCAT (III)

Darrerament, l'activitat normativitzadora del TERMCAT en el camp de la biologia ha estat intensa, i cal estar-ne satisfets. Continuem ací la llista de termes nous que vam encetar en el número 153.

citósquelet¹ *m.* Xarxa de microtúbuls, microfilaments i filaments intermedis que s'estén pel citoplasma de les cèl·lules eucariotes i que realitza diferents funcions, com ara donar suport mecànic a la cèl·lula, permetre la comunicació entre les diverses parts de la cèl·lula o canalitzar els orgànuls. (Per analogia, *dermatósquelet*, *exosquelet*, *neurosquelet*, etc.)

criofractura *f.* Tècnica emprada en la visualització de mostres biològiques mitjançant el microscopi electrònic, especialment en estudis de la membrana cel·lular, consistent a congelar l'espècimen amb nitrogen líquid i fracturar-lo amb un micròtom.

criosublimació *f.* Tècnica emprada en la visualització de mostres biològiques mitjançant el microscopi electrònic, especialment en estudis de la membrana cel·lular, consistent a congelar l'espècimen amb nitrogen líquid, fracturar-lo amb un micròtom i sublimar-ne part del gel per veure la zona adjacent al lloc de la fractura.

hèlix superenrotllada *f.* Estructura terciària de les proteïnes fibroses, en forma d'helicoide allargada, que s'obté quan dues o més hèlixs alfa s'enrotllen les unes al voltant de les altres.

superenrotllament *m.* Procés per mitjà del qual es forma una superhèlix. (Sovint, per extensió, s'usa també el terme *superenrotllament* com a sinònim de *superhèlix*.)

superhèlix *f.* Estructura que pot adoptar una molècula de DNA, en què la doble hèlix s'enrotlla sobre si mateixa tot empaquetant-se.

1. Algú potser s'estranyarà que un terme tan comú en l'àmbit de la biologia no hagi tingut una forma definitiva fins ara. La *e* inicial de *esquelet* s'anomena **epentètica**, perquè no figura en l'ètim original i ha estat afegida a la forma catalana per qüestions d'eufonia (aquest fenomen s'anomena **epèntesi**). En els mots compostos, però, es pot conservar o no, depenent de diversos criteris que han estat fixats en els darrers anys.